

[Holger Eriksen.]

gallupundersøgelse som afgørende, skulle vi altså pr. omgående standse arbejdet i forfatningskommissionen.

Nej, jeg tror, vi bliver nødt til at holde os til, at der her i rigsdagen er et overvældende flertal for 21 års valgretsalderen, og at der er et stort flertal af folketingets medlemmer, som er valgt på løftet om, at de vil indføre denne valgretsalder. Hvis det ikke er nok, hvis man vil tage andre hensyn, kan en folkeafstemning i hvert fald ikke begrænses til en afstemning om 21 års eller 23 års valgretsalder, thi her er det ikke nok at henvise til, at ingen på rigsdagen ønsker højere valgretsalder end 21 år. Ved at sende sagen til folkeafstemning siger man på forhånd, at man ser bort fra, hvad rigsdagens medlemmer mener. Man har som afgørende kriterium valgt noget så ubestemt som formodningen om, hvad vælgerne mener på grundlag af en gallupundersøgelse, og så må man virkelig også tage konsekvensen deraf ved at lade vælgerne stemme om, hvorvidt valgretsalderen skal være 25, 23, 21 eller 35 år. Såvidt jeg erindrer, var der i denne gallupundersøgelse også nogle, som fandt, at den nuværende valgretsalder til landstinget på 43 år var for lav. Også det må der tages hensyn til, og så får man en stemmeseddel så lang som en smørrebrødsseddel fra Oskar Davidsen, og den bliver virkelig ikke let at håndtere.

Op hvordan vil det gå med deltagelsen i en sådan afstemning? Jeg tror, det er rigtigt, at en stor del af vælgerne ikke er meget begejstrede for 21 års valgretsalderen, men jeg tror også, at det kun er et meget lille antal, som er positivt imod den. Man kan derfor risikere, at det store flertal undlader at stemme, og hvad vil en folkeafstemning i så fald være værd?

Det siges, at man kan afholde den i forbindelse med selve folkeafstemningen om grundloven. Det er teknisk meget besværligt, og jeg tror ikke, det kan lade sig gøre. Det er i hvert fald givet, at den ikke kan afholdes i forbindelse med det bekræftelsesvalg, som den ærede ordfører for venstre talte om, men selvom man kunne det, og selvom man på den måde fik folk til at stemme, havde man så egentlig nogen garanti for, at en afstemning, der, om jeg så må sige, næsten er halet frem med tang, gav det virkelige resultat? Når de, der på forhånd var indstillet på ikke at ville deltage i afstemningen, nu fik lagt et tryk på sig med hensyn til at deltage, ville afstemningen så ikke blive om-

trent som den, der finder sted, når der tippes ved hjælp af et rafflebæger, hvor det er lige godt, om det bliver en ener eller en toer? Jeg tror ikke, det er et grundlag, man kan bygge på.

Nej, en folkeafstemning i denne forbindelse har et helt andet formål, nemlig at redde de rigsdagsmænd, som for at få så mange stemmer som muligt har erklæret sig for 21 års valgretsalderen, men som i virkeligheden er modstandere af den. Til folkeafstemning som princip knytter sig nemlig den hage, at den forflygtiger politikernes ansvar og tillader fiduser af den nævnte art, og jeg tror, det i særlig grad vil gælde, hvis man sender spørgsmålet om valgretsalderen ud til en folkeafstemning, der iøvrigt ikke er hjemlet i forfatningen. Man skal i hvert fald ikke vente, at vi fra socialdemokratisk side vil være med til fremstilling af et dække over visse rigsdagsmænds dårlige samvittighed. Derfor går vi imod, derfor ønsker vi, at sagen skal afgøres med det samme, og jeg håber, at der i det udvalg, der nedsættes, vil vise sig mulighed for meget hurtigt at skabe et flertal for det forslag, vi har stillet, så det kan gennemføres i sin helhed.

Harald Nielsen: Det ærede medlem hr. Holger Eriksen talte så voldsomt om, at man ikke kunne tage 21 års valgretsalderen ud til særlig afgørelse, men hvis jeg ikke husker meget fejl, har det ærede medlem i sit eget blad stillet sig på det standpunkt, at man i det hele taget kunne tage valgretsalderen ud af forfatningen og fastlægge den i en særlig lov. Hvorfor skulle man så ikke kunne tage den ud af grundloven og gøre den til genstand for en folkeafstemning og lade befolkningen afgøre spørgsmålet?

(Kort bemærkning).

Holger Eriksen: Eet er, at man tager valgretsalderen ud af grundloven — det er i højeste grad begrundet derved, at der i alle andre landes forfatninger overhovedet ikke er tale om valgretsalderen, og det er helt urimeligt, at man skal lave en forfatningsændring med hele det apparat, der hører til, for at ændre valgretsalderen —, men deraf følger dog ikke, at man uden videre skulle kunne bringe spørgsmålet ud til en folkeafstemning. I henhold til den nuværende forfatning er der ingen ting, der kan bringes ud til folkeafstemning. De to ting har overhovedet intet med hinanden at gøre.